

FALKENBERGS KOMMUN
 Barn- och utbildningsförvaltningen
 Fredrik Höper
 Utvecklingschef
 0346-886438

Datum
 2007-08-27

Förslag till gemensamma riktlinjer kring den praktikförlagda delen av kunskapsområdet ARBETSLIVSKUNSKAP.

Bakgrund

Grundskolans elever har allt sedan grundskolan infördes i Sverige genomfört någon form av praktik på en arbetsplats i samhället. Utformningen och innehållet i praktiken har varierat beroende på syfte och mål. Läroplaner har tidvis styrkt praktiken och därmed syfte och innehåll, men även omfattning och vid vilken ålder praktiken skall genomföras. SYO-konsulenter, studie- och yrkesvägledare, lärare och rektorer har på olika sätt varit engagerade och tagit ansvar för elevernas prao eller praktik.

Idag har grundskolan ej längre kravet inskrivet i läroplanen (Lpo 94) att eleverna under sin utbildning skall tillbringa tid på en arbetsplats för att genomföra någon form av praktik. Det är upp till skolan och dess ledning att utifrån kursplanerna i samhällsorienterande ämnen, besluta om hur undervisningen skall genomföras i berörda ämnesområden så att eleven når målen. Kursplanerna anger alltså inte vägen mot målet utan endast vilka kunskaper eleven skall ha uppnått efter nio år i grundskolan.

Med detta som bakgrund kan man förstå att det inte ser likadant ut på skolorna i Falkenberg när det gäller prao:n och vikten av den, för att nå kunskapsmålen i de i kursplanen berörda ämnesområdena. Praon, som är ett etablerat och känt begrepp, lever dock kvar i skolornas planering i olika former därför att rektor och personal bedömer den som viktig för eleven och elevens lärande för att nå målen i ämnesområdet, men även viktig ur ett socialt, fostrande och demokratiskt perspektiv.

Företagarna har av naturliga skäl en något annorlunda ingång i prao-frågan. Den framtida personalförsörjningen står i fokus och därmed Sveriges konkurrenskraft på en tuff global marknad. Företagen är därför speciellt intresserade av att tillsammans med skolan vara delaktiga i en utveckling av elevers praktik under grundskoletiden. Därför blir den gemensamma ansats som görs i Falkenberg mellan skolan och företagarna, att tillsammans utveckla prao-verksamheten för alla kommunens elever i åk 6-9. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för elever att få tillgång till praoplats och tillgodogöra sig kunskaper från dessa, som en del i lärandet och måluppfyllelsen.

Arbetsgruppens roll har varit att utifrån den verksamhet som bedrivs idag och de tankar på utveckling som finns i skolan och hos företagarna skapa ett övergripande, gemensamt koncept för hela kommunen och som skall vara utgångspunkt för den fortsatta planeringen kring prao:n på respektive område. För att tydliggöra krav, förväntningar och ansvar på skolan, företagen och eleven, och därmed synliggöra resurser och redskap i syfte att stärka kvaliteten på prao:n, har arbetsgruppen arbetat fram gemensamma riktlinjer för grundskolans prao.

Syfte

Ex.

- Praktiken ska vara en viktig och naturlig del av utbildningen.
- Praktiken är en viktig del för elevens utveckling och möjliggör att eleven får en egen kontakt ut i arbetslivet. Att stärka banden till företagen i Falkenberg, öka status och intresse för våra olika branscher, stärker eleven i beslutsprocessen vid valet av gymnasieprogram. Detta leder till en positiv utveckling av individen och samverkan med företagen i kommunen.

Eleven ska få:

- Kunskaper som leder till förbättrad målpuppfyllelse i samhällsorienterande ämnen.
- En ökad förståelse för företagande och arbetsliv.
- Relevanta uppgifter att lösa
- Återkoppling och uppskattning för sin insats i syfte att stärka deras självkänsla och personliga utveckling.

Organisation

Nedan föreslås hur prao organiseras i Falkenbergs kommun. Arbetsgruppens förslag bygger på att alla elever skall genomföra prao och för att detta skall bli möjligt måste verksamheten ha en gemensam struktur. För att tydliggöra strukturen och kopplingen mellan skola och arbetsliv samt kursplanernas målbeskrivningar, föreslår vi kunskapsområdet kallas för ARBETSLIVSKUNSKAP

Under ovanstående rubrik kan skolorna i sin planering också beskriva andra kontakter med företag, vilka kan ingå i kunskapsområdet ARBETSLIVSKUNSKAP. Det kan vara studiebesök, organiserandet av fadderföretag, önskemål om företagarbesök på skolor och planerade dagar för lärare att besöka företag etc.

Vi föreslår följande struktur på prao i Falkenbergs kommun

- elever i år 3-5 gör arbetsplatsbesök på vårdnadshavarens arbetsplats
- för elever i år 6-7 skaffas ett fadderföretag kring vilket man gör ett mer genomgående arbete och undersöker företagets inriktning, antal anställda, krav på utbildning, marknadsföring, produkter, försäljning, internationell förgrening, omsättning etc. En helhetsbeskrivning som också innebär studiebesök och intervjuer. Detta skulle kunna införlivas som en information på skolans sida för fadderföretag och vara till hjälp när elever väljer prao-plats. Detta kan sedan byggas på med info efter fullgjord prao. Projektarbete.
- Elever i år 8 har två veckor prao (obligatoriskt) fördelat efter tid på året som överenskommit skolorna och företagen emellan.
- Elever i år 9 erbjuds (frivilligt) en veckas prao på hösten. De elever som tänker välja gymnasieskolans yrkesförberedande program bör dock ges möjligheten att genomföra prao även i år 9.

Kommunikation

Hur kommunicerar skolan och företagen? Vilka informationsformer använder vi oss av? Hur skall kontakterna skötas? Vem ansvarar för vad?

Denna rubrik är på något sätt central därför att människor som är delaktiga i en så omfattande verksamhet som prao utgör med så många involverade individer, måste veta vem eller vart man vänder sig för att få information eller kontakt. Här måste vi tillsammans fundera över vad som skall gälla som gemensamma riktlinjer och vad som kan överlämnas lokalt till skolan att besluta över.

Ex.

- Informationsfolder om prao i Falkenbergs kommun
- Årliga informationsmöten mellan skolan och företagen där även elever deltar
- Hemsida för prao. Antingen på BUF:s hemsida eller så har varje skola en rubrik Prao på sin egen hemsida.
- Uppsökande verksamhet hos företagen av lärare.

Skolor och företag

Under denna rubrik ges en beskrivning av skolor, antalet elever och vilka företag som är knutna till skolan på ett eller annat sätt. Här finns också kontaktpersoner och handledare namngivna. Varje skola kan under denna rubrik också lägga sin planering för ARBETSLIVSKUNSKAP och hur den ser ut just för den specifika skolan.

Ex.

- Kontaktpersoner för prao från skola och företag
- Skolornas web-adresser

Förväntningar på skolan, företagen och eleven

Förväntningar på företagen

- En utsedd handledare ska finnas
- Handledaren skall:
  - Ha tillräcklig utbildning
  - Vara en förtroendegivande individ, få eleven att känna sig trygg
  - Vara kontaktperson före/under/efter praktiktiden
  - Lägga upp schema för praktikperioden
  - Säkerställa att eleven får en bra introduktion
  - Öka elevens förståelse kring vad ett företag är
  - Säkerställa att arbetsmiljö- och säkerhetskrav efterlevs
  - Säkerställa att avvikelser rapporteras till skolan
  - Agera föredöme för eleven
  - Följa upp med eleven att berörda förväntningar uppfylls
  - Kunna avsätta den tid som krävs för att tillhandahålla en bra praktikplats
- Företaget skall ha ett klart syfte med att tillhandahålla en praktikplats
- Företaget skall tillhandahålla skyddsutrustning etc lämpligt för eleven
- Företaget skall tillhandahålla konkreta uppgifter till eleven
- Företaget skall ge feedback skriftligen till skola och elev
- Företaget skall årligen skriftligen utvärdera hur praktik fungerar
- Företagen i Fbg ska samverka för att sprida information kring praktik
- Företagen i Fbg ska känna ett stort samhällsengagemang genom att erbjuda praktikplatser

Förväntningar på skolan

- Praktiken ska vara en viktig och naturlig del av utbildningen, inte ses som något som sker utöver den vanliga verksamheten
- **En** kontaktperson per skola/företag ska vara utsedd
- **En** ansvarig rektor per skola skall finnas för praktikplatserna
  - Då skola har flera rektorer ska **en** ansvarig utses för skolan som helhet för att säkerställa att dubbelarbete inte sker, samt att saker inte trillar mellan stolarna
- Förväntningar på eleven ska kommuniceras skriftlig och muntligt till eleverna och vara en naturlig del i undervisningen. Förväntningarna är ex:
  - Kom i tid
  - Var trevlig
  - Rapportera sjukfrånvaro till företaget och skolan
  - Följ instruktioner
  - Dokumentera praktiken
  - Gör utvärdering av praktiken baserat på egen erfarenhet och feed back från företaget
  - etc
- Förväntningar på eleven ska kommuniceras skriftligt till föräldrarna, se ovan
- Skolan ska informera eleven om hur denne är försäkrad under praktiken
- Utvärdering av praktiken skall göras med alla elever
- Skolan ska stödja elever att våga söka praktikplats själv, att våga få ett nej
- Skolan ska stödja eleven att välja inriktning av praktik
- Skolan ska tillhandahålla/skapa forum och tid där företag och skola kan mötas innan praktik
- Praktiken ska vara ett obligatoriskt moment
- Skolan ska göra en årlig skriftlig utvärdering om hur väl praktiken fungerar, samt distribuera den till berörda företag
- Skolan ska göra en aktivitetslista med förbättringar utifrån utvärderingen
- Aktivitetslistan ska kommuniceras till företagen
- Skolan ska sträva mot att syn på praktik likriktas mellan skolorna
- Skolan ska kartlägga och kommunicera när deras praktikperioder pågår och om nödvändigt fördela perioderna så att alla kan erbjudas en praktikplats.

Förväntningar på eleven

- Eleven ska aktivt förbereda sig på praktiken
  - Varför är en viss praktikplats intressant
  - Vad förväntar sig eleven av praktiken
  - Försäkra sig om att ta reda på så mycket om praktiken innan den börjas
- Under praktiktiden
  - Kom i tid
  - Hör av dig till handledaren om problem alt skolans kontaktperson
  - Ställ frågor, visa intresse
  - Anteckna, sammanställ dina erfarenheter om praktiken
- Efter praktiktiden
  - Skriv utvärdering och skicka till företagen

Utvärdering, utveckling och samverkan

För att en verksamhet som denna också skall kunna utvecklas och stimulera till nytänkande, krävs att verksamheten systematiskt följs upp, utvärderas och återkopplas till berörda. Vem ansvara?

Ex.

- Dokumentation av elever och företag
- Webbenkäter som görs en gång om året
- Intervjuer och kontakter med företag och skolan
- Dokumentation av möten mellan skolan och företaget

Svenskt näringslivs informationsmaterial I PRAKTIKEN FÖRETAG och I PRAKTIKEN SKOLA är ett väl genomarbetade material som är lämpligt att ha som gemensam utgångspunkt i planeringsarbetet i såväl skola som hos företag och andra arbetsgivare som erbjuder praoplats.

Arbetsgruppen för praoplats i Falkenberg

Maj-Britt Hägerhäll   *rektor Tullbroskolan*

Elisabeth Nord   *rektor Apelskolan*

Irene Hedenbjörk   *studie- och yrkesvägledare*

Kjell Karlsson   *lärare Söderskolan*

Joakim Dannberg   *platschef SCA Falkenberg och representant för Näringsrådet*

Fredrik Höper   *utvecklingschef och sammankallande*